

BOUWEN MET BAKSTEEN

**BAKSTEEN ...
TUSSEN HORIZONTALITEIT EN VERTICALITEIT**

Baksteen... tussen horizontaliteit en verticaliteit 1

Uitbreiding van het ziekenhuis 'la Madeleine' in Ath	
<i>RESERVOIR A i.s.m. atelier d'architecture ddv</i>	2
Zilverkwartier in Berchem	
<i>FVWW Frederic Vandoninck Wouter Willems architecten</i>	4
Twee rijwoningen in Antwerpen	
<i>KOMAAN! Architecten</i>	6
Tweewoonst in Asse	
<i>Architectenbureau Kris Van den Broeck</i>	8

Binnenlandse architectuur

Uitbreiding van een woning in Zinnik	
<i>TAAC</i>	10

Buitenlandse architectuur

Performance Art Centre - Brighton College	
<i>krft</i>	12

Techniek

Wat zal er in de toekomst wijzigen in verband met de "gemeenschappelijke taal" voor bouwproducten en meer specifiek op gebied van de "verklaarde prestaties"? ..	14
--	----

Belgische dakpan- en baksteenfabrikanten 16

BOUWEN MET BAKSTEEN is het driemaandelijks tijdschrift van de Belgische Baksteenfederatie.
Voor meer informatie, aarzel niet ons te contacteren.

ABONNEMENT EN REDACTIE Laurie Dufourni
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER Kristin Aerts
www.baksteen.be · info@baksteen.be
ADRES Kartuizersstraat 19 bus 19 · 1000 Brussel
TEL. 02 511 25 81
REALISATIE Graphius

**INDIEN NOG NIET GEBEURD, BEZORG ONS
UW EMAIL-ADRES OM DE DIGITALE VERSIE
VAN BOUWEN MET BAKSTEEN TE ONTVANGEN.**

Volg ons op sociale media:

www.facebook.com/baksteenbrique

www.instagram.com/baksteenbrique

www.pinterest.com/baksteenbrique

www.linkedin.com/company/baksteenbrique

Baksteen... tussen horizontaliteit en verticaliteit

Tekenen van horizontale en verticale lijnen die de richting aangeven naar de horizon, naar de lucht... Het zijn architectonische keuzes die tegelijkertijd 'eenvoudig' en krachtig zijn.

Baksteen maakt een interpretatie op twee niveaus mogelijk. Als puzzelstuk van metselwerk draagt het bij aan de creatie van muren, die aan een gebouw in zijn geheel, zijn geometrie en oriëntatie toekennen. Als je de steen individueel bekijkt, kan hij in een specifiek metselverband worden

gelegd, waardoor de horizontaliteit of verticaliteit wordt benadrukt. Door afwisseling van metselverbanden is het ook mogelijk om in beide richtingen te spelen.

In dit nieuwe nummer van Bouwen met Baksteen wordt de eigenschap van baksteen benadrukt om lijnen te definiëren en zo impulsen te geven aan de architectuur van een gebouw.

Uitbreiding van het ziekenhuis 'la Madeleine' in Ath

RESERVOIR A i.s.m. atelier d'architecture ddv

Het uitbreidingsproject voor het ziekenhuiscomplex 'la Madeleine' in Ath, uitgevoerd door RESERVOIR A en DDV voor Epicura, herstructureert de stromen en stelt een efficiënte verdeling van functies voor op basis van een kritische historische analyse van de ontwikkeling van de site.

De opeenvolgende kleine ingrepen die veel grondoppervlakte in beslag namen, worden gesloopt om plaats te maken voor een nieuw volume. Dit bestaat uit twee rechthoeken in een L-vorm, verdeeld over drie niveaus en één kelderniveau. Deze inplanting is een verwijzing naar de oprichting van het allereerste ziekenhuis op deze locatie in de 19e eeuw.

Het stedelijke karakter van de straat wordt hersteld door de nieuwe bebouwde volumes aan de straatzijde te versterken. Een uitkraging markeert de nieuwe entree, die nu duidelijk gericht is op het stadscentrum. De nieuwe buitenruimtes met uitzicht op de Kleine Dender en het stadscentrum maken duidelijk hoe het ziekenhuis zijn context beter respecteert.

Binnen heeft het hele programma een nieuwe vormgeving gekregen: de logistieke stromen bevinden zich in de kelderverdieping, de bezoekersstromen op natuurlijke wijze op de begane grond en de gehospitaliseerde personen op de eerste en tweede verdieping.

Om het begrip welzijn weer centraal te stellen in het project, maakt het ziekenhuiscomplex opnieuw gebruik van een centrale groene ruimte, zoals dat destijds ook het geval was bij het voormalige hospice. Om het gemeenschapsgevoel te herstellen, worden de cafetaria en de commerciële ruimtes in het midden van de nieuwbouw gevestigd. Het project biedt een grotere flexibiliteit qua gebruik door de nieuwe circulatieas in de vorm van een binnenstraat ... een echte ruggengraat over twee niveaus, licht en open naar de groene ruimte. Het zorgt voor leesbaarheid van het gehele volume en de circulatieloga.

De oost- en westgevel worden over hun gehele lengte voorzien van smalle ramen, die een regelmatig ritme creëren. Het licht terugliggende metselwerk vormt horizontale lijnen, onderbroken door verticale erkers tussen de ramen. De combinatie van horizontale en verticale lijnen geeft ritme aan de nieuwe vleugel van het ziekenhuis.

www.reservoir-a.org - www.ddv-archi.com

Zilverkwartier in Berchem

FVWW Frederic Vandoninck Wouter Willems architecten

In 2017 kreeg FVWW de vraag van een investeerder om op een voormalig stuk grond van Agfa Gevaert in Berchem een supermarkt en 81 wooneenheden te realiseren. De aanwezigheid van de industriële site rondom is bepalend voor het ontwerp. In het Zilverkwartier sublimeren de architecten de bedrijvigheid. Bovendien wordt het bouwblok verwarmd via de restwarmte van aanpalende grote buur Agfa Gevaert.

Binnen het masterplan, simultaan opgemaakt door Palmbout Urban Landscapes, vormt het Zilverkwartier de eerste stap in de herontwikkeling van het hele gebied. Het ontwerp anticipeert op de toekomstige transitie rondom het Zilverkwartier.

De sleutel van het ontwerp ligt in het kwaliteitsvol samenbrengen van beide programma's. De supermarkt is dubbel hoog en ligt centraal in het plan. De werking is in het bouwblok geïnternaliseerd zodat blinde en logistieke gevels naar de publieke ruimte zijn vermeden.

Rondom de doos van de supermarkt is een dikke woonschil opgetrokken die varieert in hoogte. De hoogte van de woningenkrans wordt aangestuurd door de omliggende bebouwing. In totaal omvat het bouwblok 20 verschillende woontypologieën waardoor een goede mix is voorzien.

Diep ingesneden loggia's zorgen voor meerdere kijkrichtingen van binnen naar buiten. De toren op de hoek verbindt het bouwblok met de grotere structuren van het gebied.

De collectieve tuin op het dak van de supermarkt is het hart van het project en omvat serres voor tuinieren en ontmoeten. De daktuin maakt via twee buitentrappen connectie met de openbare ruimte; het is een plek die iedereen kan ontdekken en bevordert informeel contact.

De gevels in wit geglazuurd metselwerk vinden hun oorsprong in de omgeving: robuuste fabrieksgebouwen en rijk gedetailleerde 19e-eeuwse burgerwoningen. De gevels worden gekenmerkt door een regelmatig ritme van openingen dat punctueel wordt doorbroken en zorgt voor verschaling. Samen met bewerkingen in de volumetrie wordt het nieuwe bouwblok geabsorbeerd door zijn omgeving.

De neggen van de diep ingesneden raamvlakken zijn verrijkt met groen geglazuurde bakstenen. Wit glanzend metselwerk met horizontale lijnen in diepgroen geglazuurde bakstenen geven het gebouw zijn identiteit.

www.fvww.be

Twée rijwoningen in Antwerpen

KOMAAN! Architecten

Twée spiegelwoningen ... zo zien ze er op het eerste zicht uit. Als we het spel 'zoek de verschillen' spelen, zien we de elementen die hen wel uniek maken.

AG VESPA wenste twee BEN-nieuwbouwwoningen te realiseren ter hoogte van de kruising tussen de Lange Beeldekensstraat en de Pollepelstraat. Enerzijds profileert het ensemble zich als bescheiden stadspaleis op de kop van de Pollepelstraat, anderzijds ervaar je twee aparte woningen die de korrel van de buren overnemen als je door de Lange Beeldekensstraat flaneert.

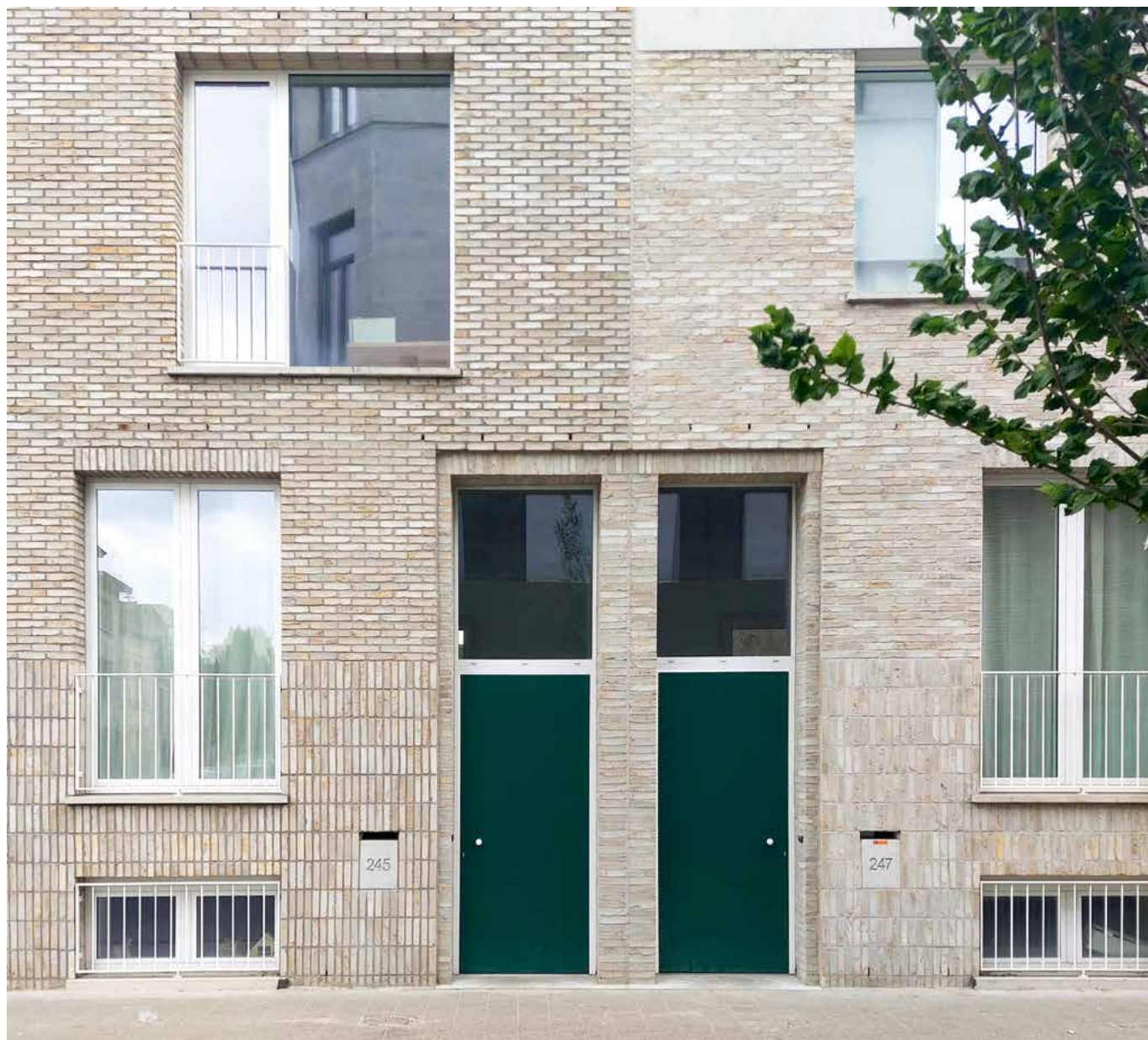
Deze twee naast elkaar liggende woningen vertonen veel gemeenschappelijke architectuur-aspecten: het gebruik van dezelfde lichte gevelsteen, dezelfde metselverbanden met een afwisseling van klassiek halfsteen verband en een verticaal verband voor de plint en de bovenste verdieping. De oplettende voorbijganger zal opmerken dat de raamopeningen wel verschillend zijn. Dit omdat de linkse woning 4 slaapkamers heeft, de rechtse 3.

Een opvallend verschil zit in de kleur en de diepte van de metselvoegen. Zo ontstaat er op natuurlijke wijze een verticale scheiding tussen de twee wooneenheden. Het bewijs dat het naast de keuze van een gevelsteen ook belangrijk is om voldoende aandacht te besteden aan het type voegen.

De keuken staat aan de straatkant en zorgt zo voor een levendig beeld. Het gelijkvloers is half verheven om directe inkijk te vermijden. Daglicht komt tot in het souterrain dat dienstdoet als fietsenberging en wasplaats. Het ontwerp zet maximaal in op het vrijmaken van het binnengebied. Het linkse perceel is diep en kan over een grote tuin beschikken. Het rechterperceel heeft een kleinere stadstuin.

www.komaanarchitecten.be

Twewoonst in Asse

Architectenbureau Kris Van den Broeck

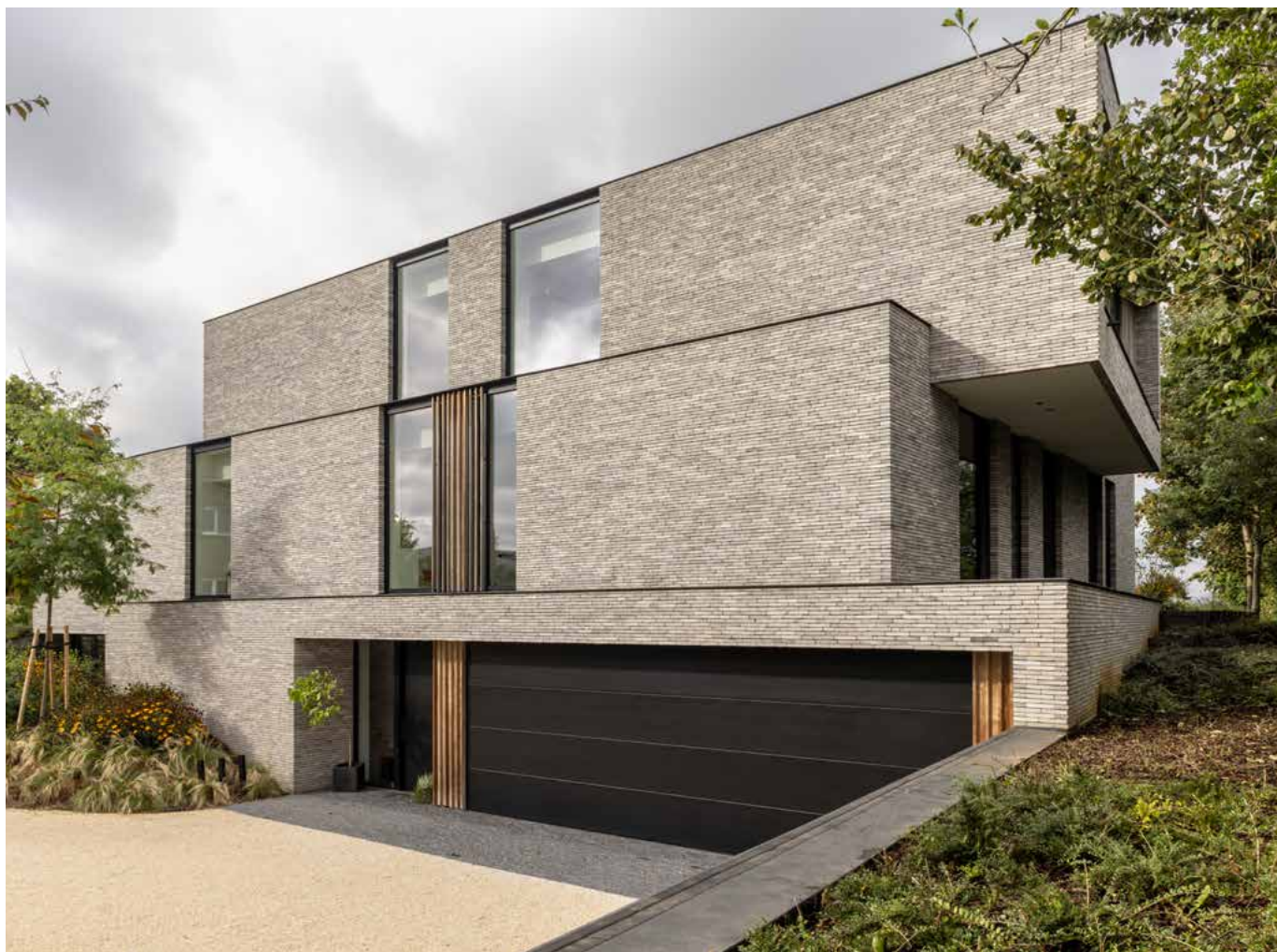
In een schilderachtig, glooiend landschap ontwierp architect Kris Van den Broeck een unieke tweewoonst voor twee zussen, een project dat perfect balans brengt tussen vorm, functionaliteit en materiaalgebruik. De woning is gelegen op een sterk hellend terrein en strekt zich uit over drie verdiepingen, elk met een eigen functie. Het gelijkvloers, toegankelijk vanaf straatniveau, omvat een ruime garage, kelder en een gastenverblijf. De eerste verdieping biedt de eerste woonunit met een directe verbinding naar de tuin, terwijl de tweede verdieping ruimte biedt aan de tweede woonunit met een dakterras en panoramisch uitzicht over de omliggende natuur. Deze duidelijke indeling resulteert in een architecturaal spel van drie geschrante balkvormige volumes, die als afzonderlijke eenheden over elkaar schuiven en zo een dynamisch geheel vormen.

Voor de gevel koos de architect voor een lichtgrijze gevelsteen die het project zijn unieke karakter geeft. De gevelstenen accentueren de strakke lijnvorming in decoratief metselwerk. De warme grijze kleur met subtile

schakeringen en het langgerekte formaat van de steen sluiten naadloos aan bij de moderne vormtaal van de woning. Het horizontale ontwerp wordt extra benadrukt door de lijnvoering van de steen, terwijl de kleur een warme, uitnodigende uitstraling creëert die contrasteert met de strakke geometrie van de volumes.

Met deze villa toont architectenbureau Kris Van den Broeck hoe architectuur kan aansluiten bij zowel de omgeving als de persoonlijke wensen van de bewoners. De woning combineert een sculpturale vormgeving met een doordachte materiaalkeuze, waarbij de gevelsteen een cruciale rol speelt in het versterken van de krachtige, monolitische uitstraling van het ontwerp.

www.kris-vandenbroeck.be
Aannemer: ABS Bouwteam

Uitbreiding van een woning in Zinnik

TAAC

De uitbreiding van deze woning in het centrum van Zinnik had als doel meer natuurlijk licht binnen te laten, de relatie met de tuin te versterken en de keuken te vergroten om deze eengezinswoning comfortabeler te maken.

In het hoofdgebouw van dit huis bevinden zich op de begane grond de leefruimtes (keuken, woonkamer, eetkamer, kantoor). De privé ruimtes (slaapkamers, badkamers, ...) bevinden zich op de bovenverdieping. Het trappenhuis aan de achterzijde van het gebouw staat in contact met de tuin.

Aan het hoofdgebouw zijn in de loop der tijd op tuinniveau twee bijgebouwen toegevoegd. Door de aanbouw van deze bijgebouwen werden de woonruimtes op de begane grond gescheiden van de tuin. De aangebouwde volumes zorgden er namelijk voor dat er nauwelijks natuurlijk licht in het interieur komt en beperkten het visuele contact met de tuin. Bovendien voldeden de afmetingen qua functionaliteit niet meer aan de huidige wooneisen. De binnenruimtes waren smal en boden daardoor geen comfortabele woonruimte voor het gezin, ondanks de gunstige oriëntatie en de nabijheid van de tuin. Daarom was het noodzakelijk om de bijgebouwen te slopen om deze nieuwe uitbouw te kunnen realiseren. De ruimtes op de begane grond die in contact staan met de tuin, worden

opnieuw ingedeeld. Zo kunnen de openingen naar de tuin opnieuw worden benut en kan het wooncomfort in huis worden geoptimaliseerd.

De nieuwe uitbreiding is ontworpen als één geheel, tegen de achtergevel van het hoofdgebouw en over de gehele breedte. Het volume ontwikkelt zich op één niveau. Het is bedekt met een groen platdak waarvan een deel toegankelijk is vanuit een van de slaapkamers op de eerste verdieping. Om de functies in dit nieuwe volume te benadrukken, is de gevel een curve die uitzet en inkrimpt, afhankelijk van de ruimtes die hij vormt. De smallere binnenruimte vormt de nieuwe verbinding met de bestaande ruimtes van het huis en met de tuin. De holle vorm, in het midden van de nieuwe aanbouw, zorgt voor veel natuurlijke lichtinval en uitzicht vanuit het hoofdgebouw. Het rechterdeel van het volume wordt breder om ruimte te bieden aan de keuken. Het breedste deel van het volume loopt langs de linker aansluitende muur en richting de tuin om de woonkamer ermee te verbinden.

De gekozen gevelsteen contrasteert sterk met de achtergevel van het hoofdgebouw maar verwijst wel naar de omliggende bebouwde omgeving.

www.taac.be

Performance Art Centre - Brighton College krft

In de afgelopen 10 jaar heeft Brighton College zijn 19e-eeuwse campus verrijkt met een reeks nieuwe gebouwen, waarmee de faciliteiten van deze onafhankelijke school in de binnenstad zijn verbeterd. Brighton College heeft de sterke kracht van architectuur ingezien om de leeromgeving te verbeteren.

Het college vroeg om een integraal onderwijsgebouw waarin alle podiumkunsten zouden plaatsvinden, met een theaterzaal als hart van het gebouw. De architectuurwedstrijd vereiste een gebouw van 3000 m², inclusief een theaterzaal met 400 zitplaatsen, op een klein terrein, tussen het monumentale hoofdgebouw ontworpen door Gilbert Scott, en het binnenkort te bouwen Sport- en Wetenschapsgebouw van OMA.

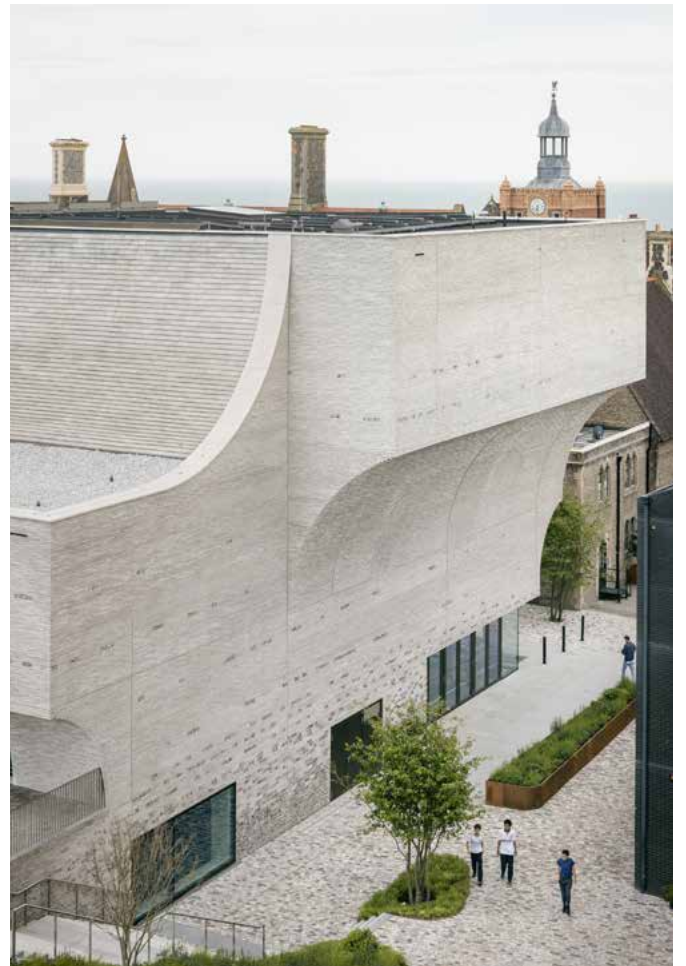
In zijn antwoord plaatste krft de theaterzaal omhoog, zwevend boven een multi-georiënteerde sociale ruimte, die rondom het gebouw beweegt en verbindingen maakt met alle buitenruimtes rond de site. Dit benadrukt

het gebouw als spilpunt van alle beweging rondom de buitenruimte van de campus en vermijdt mogelijke 'achterkanten' van het gebouw op de campus.

Gelegen in een ondergrondse verdieping gebruiken de studio's hun dubbele hoogte om daglicht en uitzicht vanaf de begane grond te benutten en tillen de foyer naar de hoger gelegen 'Home Ground' verdieping.

In zijn architectuur probeert het gebouw een brug te creëren tussen het monumentale en het hedendaagse. Het gebouw verheft zich als een witte krijtrots boven de groene campus. Door de combinatie van hedendaags metselwerk met traditionele natuurstenen, versterkt de gevel de verschillende karakters van de omliggende campus.

www.krft.nl

Wat zal er in de toekomst wijzigen in verband met de “gemeenschappelijke taal” voor bouwproducten en meer specifiek op gebied van de “verklaarde prestaties”?

In verschillende technische artikels hebben we het al gehad over de “gemeenschappelijke Europese taal” voor bouwproducten bij het op de markt aanbieden binnen de Europese Economische Ruimte. Ter herinnering: het is de Europese Bouwproductenverordening (CPR Construction Products Regulation), die aan de basis ligt van de “gemeenschappelijke taal”. Gevolggevend aan deze Europese harmonisatiewetgeving worden er geharmoniseerde technische specificaties uitgewerkt en gepubliceerd. Op basis van de geharmoniseerde technische specificaties worden de prestatieverklaringen opgesteld. Concreet wil dit zeggen dat de prestaties voor de essentiële kenmerken van een bouwproduct op dezelfde wijze bepaald en verklaard worden wanneer ze in de handel gebracht worden binnen de EER.

Voor onze metselbakstenen is de NBN EN 771-1:2011+A1:2015 de huidige geharmoniseerde technische specificatie, waarop producenten zich dienen te baseren voor het opstellen van hun prestatieverklaringen (DOP Declaration of Performance) per producttype.

In de DOP kan men de lijst met essentiële kenmerken terugvinden en de verklaarde prestaties voor de essentiële kenmerken waarvoor er een wettelijke eis is op de plaats waar men de producten zal gebruiken met een minimum van 1 verklaarde prestatie voor 1 essentieel kenmerk.

In België zijn er enkel wettelijke eisen voor het verklaren van de brandreactie en de warmtedoorgangscoefficient. In onze sector werd er destijds voor gekozen om de prestaties in de DOP voor zo veel mogelijk kenmerken te verklaren, omwille van de toepasbaarheid in alle lidstaten en de volledigheid van informatie voor de gebruikers.

Sinds 2014 is er in België eveneens een KB Milieuboodschappen van kracht dat oplegt dat als men als producent vrijwillig een milieuboodschap wenst op te nemen op zijn bouwproduct, men dit zal doen door de verklaring van de prestaties voor de volledige lijst van kenmerken zoals opgenomen in de EN 15804.

Op dit ogenblik is deze informatie (nog) niet in de DOP opgenomen.

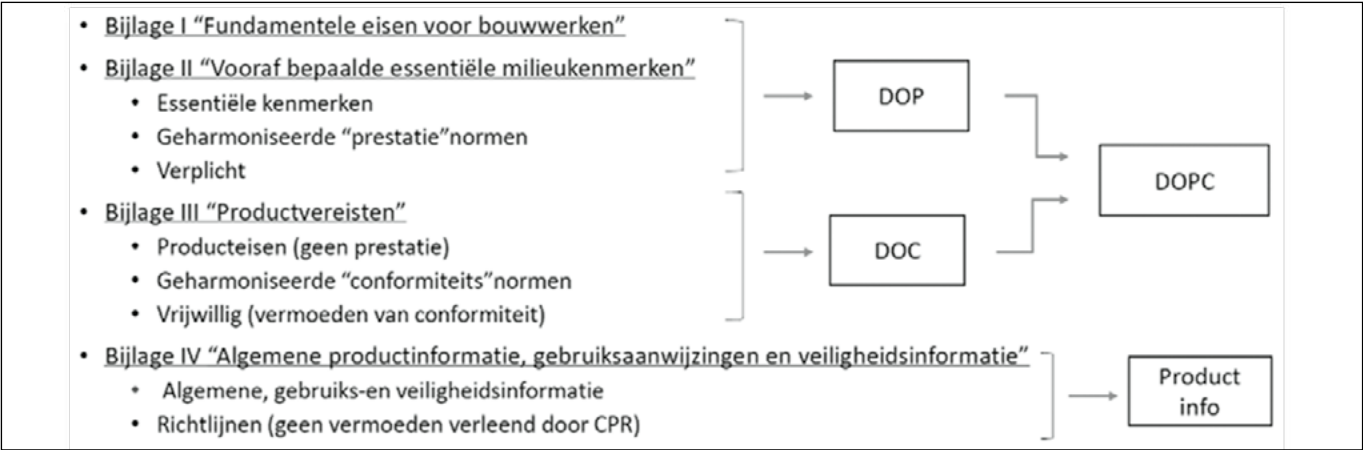
Intussen werd op 18 december 2024 de wettelijke tekst van de nieuwe Europese Verordening Bouwproducten (nieuwe CPR) gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie en zijn de artikelen met betrekking tot de ontwikkeling van geharmoniseerde technische specificaties (die de basis vormen voor de gemeenschappelijke taal) met ingang van 7 januari 2025 in werking getreden. (Zie [BMB 189](#))

Deze nieuwe CPR legt de elementen voor normalisatie (geharmoniseerde technische specificaties) als volgt vast:

1. verplichte geharmoniseerde prestatienormen (als basis voor de prestatieverklaring)
2. vrijwillige geharmoniseerde normen die een vermoeden van conformiteit verlenen (als basis voor de conformiteitsverklaring)
3. richtlijnen (als basis voor relevante algemene productinformatie, gebruiksaanwijzingen en veiligheidsinformatie). (Zie [BMB 188](#))

De mogelijke basis voor deze 3 pijlers is opgenomen in respectievelijk Bijlagen I en II, Bijlage III en Bijlage IV van de nieuwe CPR.

De “gemeenschappelijke” taal zal dus nog verder uitgebreid worden waarbij de essentiële kenmerken (1), die dienen opgenomen te worden

in de geharmoniseerde prestatienormen uitgebreid worden met de milieukeurmerken en de pijlers (2) en (3) nieuw zijn.

In het nieuwe kader blijft het principe voor de technische kenmerken hetzelfde; er zal een lijst met essentiële “technische” kenmerken zijn, gebaseerd op een inventaris van alle eisen binnen de lidstaten en enkel voor die essentiële kenmerken, waarvoor er een wettelijke eis is op de plaats waar men het product zal gebruiken, zal de prestatie moeten verklaard worden. Wat nieuw is, zijn de door de Commissie vooraf bepaalde essentiële milieukeurmerken. In de nieuwe CPR heeft de Commissie namelijk vastgelegd dat de toekomstige geharmoniseerde technische specificaties en Europese beoordelingsdocumenten de volledige lijst van vooraf bepaalde essentiële milieukeurmerken voor de levenscyclusbeoordeling van producten (gebaseerd op de NBN EN 15804:2012+A2:2019) dienen te bevatten. Het verplicht verklaren van de prestaties voor deze milieukeurmerken in de DOP (prestatieverklaring) is opgelegd in verschillende stappen.

De essentiële kenmerken producten gerelateerd aan de fundamentele eisen bouwwerken, zoals ze op dit ogenblik opgenomen zijn in de geharmoniseerde technische specificatie (NBN EN 771-1:2011+A1:2015), afhankelijk van het type steen en het beoogd gebruik (beschermd of onbeschermd metselwerk):

- Afmetingen en maatafwijkingen
- Vormkenmerken
- Druksterkte
- Dimensionele stabiliteit
- Hechtsterkte
- Gehalte aan actieve oplosbare zouten
- Brandreactie
- Waterabsorptie
- Waterdampdoorlatendheid
- Luchtgeluidsisolatie (d.m.v. volumemassa en vormkenmerken)
- Warmteweerstand (d.m.v. warmtegeleidbaarheid of volumemassa en vormkenmerken)
- Duurzaamheid tegen vorst/dooi
- Gevaarlijke bestanddelen

Bij het in de handel brengen van bouwproducten wordt de verplichting voor het verklaren van de “prestatie” voor deze “milieukeurmerken” in stappen ingevoerd (voor de bouwproducten waarvoor de geharmoniseerde technische specificaties al herzien werden en verplicht toepasbaar gesteld werden volgens de nieuwe CPR), als volgt:

Vanaf 8-1-2026: verplichte verklaring van de prestaties voor GWP-indicatoren cfr. NBN EN 15804:2012+A2:2019.

Vanaf 9 januari 2030: verplichte verklaring van de prestaties voor de core milieu-indicatoren cfr. NBN EN 15804:2012+A2:2019.

Vanaf 9 januari 2032: verplichte verklaring van de prestaties voor alle levenscyclus milieu-indicatoren cfr. NBN EN 15804:2012+A2: 2019 (cfr. Bijlage II nieuwe CPR) :

- a) gevolgen voor de klimaatverandering - totaal;
- b) gevolgen voor de klimaatverandering - fossiele brandstoffen;
- c) gevolgen voor de klimaatverandering - biogene emissies;
- d) gevolgen voor de klimaatverandering- landgebruik en verandering in landgebruik;
- e) aantasting van de ozonlaag;
- f) verzuringspotentieel;

- g) eutrofiëring van zoet water;
- h) eutrofiëring van zeewater;
- i) eutrofiëring van land;
- j) fotochemische ozon;
- k) abiotische uitputting - mineralen, metalen;
- l) abiotische uitputting - fossiele brandstoffen;
- m) watergebruik;
- n) vaste deeltjes;
- o) ioniserende straling, menselijke gezondheid;
- p) ecotoxiciteit, zoet water;
- q) toxiciteit voor de mens, kanker;
- r) toxiciteit voor de mens, niet kanker;
- s) effecten in verband met landgebruik.

Intussen werd voor de productfamilie “Metselwerk” het CPR Acquis proces, dat de herziening/opstelling van de toekomstige geharmoniseerde technische specificaties tot stand zal brengen rekening houdend met de nieuwe CPR, opgestart.

De eerste stap in dit proces is een uitgebreide inventarisatie door de Commissie van de noden van de lidstaten over de informatie van de producten binnen deze productfamilie. Welk invloed deze uitgebreide inventarisatie zal hebben op de toekomstige lijst met essentiële kenmerken is op dit ogenblik nog niet volledig duidelijk. De eerste discussie over de input van de lidstaten zal namelijk vermoedelijk pas in september 2025 plaatsvinden.

Als we met de meest recente timing van de Commissie voor de metselstenen even een rekensommetje doen en van het meest positieve scenario uitgaan wegens de goede proactieve voorbereiding binnen de normcommissie CEN/TC125/WG1, zouden in het beste geval ten vroegste in de tweede helft van 2029 beschikken over een nieuwe verplicht toepasbare geharmoniseerde prestatienorm voor de metselstenen. Concreet wil dit zeggen dat voor de metselstenen de verplichte verklaring van de GWP-indicatoren op dat ogenblik van toepassing zal zijn. In een later stadium pas (vanaf januari 2032) de prestaties voor de volledige lijst milieu-indicatoren zal op te nemen zijn in de prestatieverklaring.

Voor de straatbakstenen, die tot de productfamilie “floorings” behoren, is het CPR Acquis proces nog niet gestart.

Ook voor de verklaring van de prestaties van de milieukeurmerken zal er dus een gemeenschappelijke taal binnen de EER gevoerd worden in de toekomst.

In afwachting kan men voor gevelstenen, straatbakstenen en snelbouwstenen de sectorgegevens voor milieu-impact terugvinden in het Belgische programma voor milieuproductverklaringen B-EPD: Database for environmental product declarations (EPD) | FPS Public Health.

Indien u als ontwerper vragen en/of opmerkingen heeft over de actueel beschikbare informatie over de kenmerken van de producten in onze sector hadden we dit graag vernomen via mail naar vanloock@baksteen.be.

Belgische dakpan- en baksteenfabrikanten

Bakstenen voor gewoon metselwerk:

- V**: volle baksteen voor gewoon metselwerk
P: geperforeerde baksteen voor gewoon metselwerk
L: geperforeerde baksteen met lichte scherf

Bakstenen voor gevelmetselwerk

- S**: strengpersgevelsteen ('machinale' gevelsteen)
H: handvorm en vormbakperssteen
A: andere soorten (traditionele en 'rustieke' gevelstenen zoals veldovensteen, enz.)

Andere producten:

- W**: welfsels
D: dakpannen
O: straatklinkers
St: steenstrips

Voor details over het productiegamma van elke fabriek, kan men zich best rechtstreeks tot de bedrijven wenden.

Oost-Vlaanderen

- **Steenbakkerij HOVE**
Lindendreef 101
9400 Ninove
Tel. (054) 33 26 67
Fax (054) 32 82 38
www.steenbakkerijhove.be
info@steenbakkerijhove.be
(V-H-A)
- **Steenfabriek VANDE MOORTELE**
Schelddekant 5
9700 Oudenaarde
Tel. (055) 33 55 66
Fax (055) 33 55 70
www.vandemoortel.be
info@vandemoortel.be
(H-O-St)

West-Vlaanderen

- **Wienerberger - divisie KORTEMARK**
Hoogledestraat 92,
8610 Kortemark
Tel. (051) 57 57 00
Fax (051) 57 57 02
www.wienerberger.be
info@wienerberger.be
(V-P-L-S-H)
- **Wienerberger - divisie ZONNEBEKE**
Ieperstraat 186
8980 Zonnebeke
Tel. (051) 78 80 60
Fax (051) 77 10 38
www.wienerberger.be
info@wienerberger.be
(V-P-L-S)

- **DUMOULIN Bricks**
Moorseelsesteenweg 239
8800 Roeselare
Tel. (056) 50 98 71
Fax (056) 50 41 92
www.dumoulinbricks.be
info@dumoulinbricks.be
(V-P-S)

- **WIENERBERGER**
Kapel ter Bede 121
8500 Kortrijk
Tel. (056) 24 96 35
Fax (056) 51 92 75
www.wienerberger.be
info@wienerberger.be
(V-P-L-S-H-A-D-O-St)

Limburg

- **Joseph Bricks**
Leemkuilstraat 12
3630 Maasmechelen
www.josephbricks.com
hello@josephbricks.com
(H)
- **Steenfabrieken VANDERSANDEN**
Slakweidestraat 35
3630 Maasmechelen
Tel. (089) 30 50 42
www.vandersandengroup.be
info@vandersandengroup.be
(St)
- **Wienerberger - divisie LANAKEN**
2de Carabinierslaan 145
3620 Veldwezelt-Lanaken
Tel. (089) 71 51 38
Fax (089) 72 28 80
www.wienerberger.be
info@wienerberger.be
(H)
- **NELISSEN Steenfabrieken**
Kiezelweg 458-460
3620 Lanaken (Kesselt)
Tel. (012) 45 10 26
Fax (012) 45 53 89
www.nelissen.be
info@nelissen.be
(H-St)
- **Wienerberger - divisie MAASEIK**
Venlosesteenweg 70
3680 Maaseik
Tel. (089) 56 40 38
Fax (089) 56 81 83
www.wienerberger.be
info@wienerberger.be
(H-A)

- **Steenfabrieken VANDERSANDEN**
Riemstersteenweg 300
3740 Spouwen
Tel. (089) 51 01 40
Fax (089) 49 28 45
www.vandersandengroup.be
info@vandersandengroup.be
(H-O-St)
- **Steenfabrieken VANDERSANDEN**
Nijverheidslaan 11
3650 Lanklaar
Tel. (089) 79 02 50
Fax (089) 75 41 90
www.vandersandengroup.be
info@vandersandengroup.be
(H-O-St)

- **Steenbakkerijen VAN MEMBRUGGEN**
Dorpsstraat 17
3770 Riemst
Tel. (012) 23 30 28
www.steenbakkerijen-van-membruggen.be
info@steenbakkerijen-van-membruggen.be
(A)

Antwerpen

- **Wienerberger - divisie RUMST**
Nieuwstraat 44
2840 Rumst
Tel. (03) 880 15 20
Fax (03) 844 28 11
www.wienerberger.be
info@wienerberger.be
(P-L)
- **DESTA**
Heerle 11
2322 Minderhout (Hoogstraten)
Tel. (03) 315 70 99
Fax (03) 315 81 48
www.desta.be
mail@desta.be
(S-O-St)
- **Steenbakkerij FLOREN**
Vaartkant Rechts 4
2960 St.-Lenaarts
Tel. (03) 313 81 98
Fax (03) 313 71 56
www.floren.be
info@floren.be
(V-S-St)
- **Wienerberger - divisie NOVA**
Steenbakkersdam 36
2340 Beerse
Tel. (014) 61 10 99
Fax (014) 61 04 32
www.wienerberger.be
info@wienerberger.be
(P-L)
- **Wienerberger - divisie BEERSE**
Absheide 28
2340 Beerse
Tel. (014) 61 19 75
Fax (014) 61 22 33
www.wienerberger.be
info@wienerberger.be
(H-St)
- **Wienerberger - divisie QUIRIJNEN**
Sint Jobbaan 58
2390 Westmalle
Tel. (03) 311 51 12
Fax (03) 311 62 56
www.wienerberger.be
info@wienerberger.be
(V-P-L-S)

Henegouwen

- **Wienerberger - divisie PERUWELZ**
Rue de l'Europe, 11
7600 Péruwelz
Tel. (069) 77 97 10
Fax (069) 77 97 11
www.wienerberger.be
info@wienerberger.be
(H)
- **Wienerberger - divisie TOURNAI**
Grand route 1
7534 Barry
Tel. (069) 53 26 00
Fax (069) 53 26 09
www.wienerberger.be
info@wienerberger.be
(S-P-St)
- **Briqueterie de PLOEGSTEERT**
Touquetstraat 228
7782 Ploegsteert
Tel. (056) 56 56 56
Fax (056) 56 55 01
www.ploegsteert.com
info@ploegsteert.com
(P-L-W)

